

Kristiinankaupungin yleislääketieteen osaston ostopalvelujen käytön lopettaminen

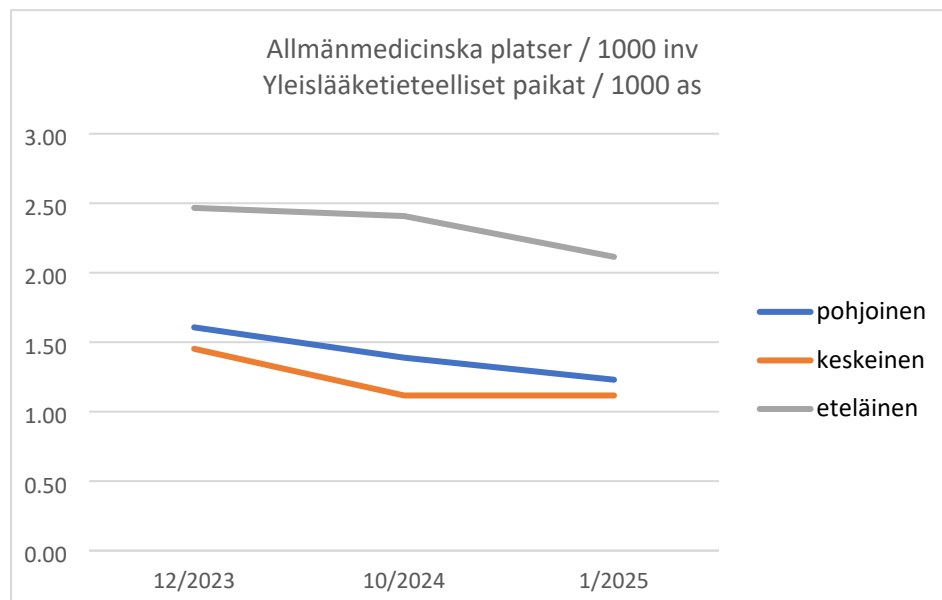
Aluehallitus 21.10.2024

5678/00.01.02.01/2024

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialueen hoidon ja palvelujen kustannukset ovat monella alueella valtakunnallisesti katsoen korkeat. Näin on myös yleislääketieteen osastohoidon kustannusten osalta. Vuonna 2023 Pohjanmaan kustannukset olivat noin 13 prosenttia valtakunnallista keskiarvoa korkeammat. Tammi–syyskuun 2024 aikana noin 85 prosenttia Pohjanmaan yleislääketieteen osastojen hoitopäivistä on käytetty 75-vuotiaiden ja sitä vanhempien potilaiden hoitoon. Kun yleislääketieteellisen hoidon kustannuksia per yli 75-vuotias asukas verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon, Pohjanmaan kustannukset ovat noin 7 prosenttia korkeammat. Samalla ikävakioimaton sairastavuusindeksi on 87,1 (maan keskiarvo 100), eli väestö on merkittävästi terveempää kuin koko maassa, vaikka otetaan huomioon se, että Pohjanmaan väestöstä suuri osa on ikäihmisiä. Vuonna 2024 yleislääketieteen osastohoitopäiviä oli selvästi eniten Kristiinankaupungin, Maalahden ja Vöyrin asukkailla.

Vuosina 2023 ja 2024 ympärivuorokautisia hoitopaikkoja on vähennetty niin erikoissairaanhoidon kuin yleislääketieteen osastoilta. Yleislääketieteen paikkoja on vuonna 2024 vähennetty yhteensä 52; 14 pohjoiselta alueelta (Pietarsaari), 37 keskiseltä alueelta (Vaasa, Vöyri, Laihia) ja 1 eteläiseltä alueelta (Kristiinankaupunki). Samalla kotisairaala on kehitetty niin, että se kattaa lähes koko hyvinvointialueen, ja myös liikkuvan sairaalan toiminta on saatu käyntiin. Yleislääketieteen osastojen toiminnallisten muutosten suunnitelmaan vuodelle 2025 kuuluu vielä 10 paikan vähentäminen, 5 paikkaa pohjoiselta alueelta ja 5 paikkaa eteläiseltä alueelta. Kun katsotaan yleislääketieteellisten paikkojen määrää asukasta kohden, paikkoja on selkeästi eniten eteläisellä alueella (Närpiö, Kaskinen, Kristiinankaupunki). Vaikka otetaan huomioon, että eteläisen alueen väestöstä suurempi osa on yli 75-vuotiaita verrattuna hyvinvointialueeseen kokonaisuutena, paikkamäärä on silti suurempi eteläisellä alueella.





Kristiinankaupungin yleislääketieteen osasto ei ole hyvinvointialueen omaa toimintaa, vaan palvelu ostetaan Selkämeren Terveydeltä. Hyvinvointialue omistaa kyseisen yhtiön yhdessä Pihlajalinnan kanssa. Ostopalvelun kustannukset ovat suuremmat kuin vastaavan kokoisen oman toiminnan kustannukset. Osasto on osa yleislääketieteen osastojen kokonaisuutta Pohjanmaalla ja potilaita otetaan osastolle samojen periaatteiden mukaisesti kuin muillekin osastoille. Osastolla on 17 paikkaa. Viimeisen vuoden aikana suuri osa potilaista on ollut sellaisia, jotka odottavat asumispaikkaa. Yhteisomistuksessa olevalla yhtiöllä on ollut vaikeuksia rekrytoida henkilöstöä, ja jaksoittain kaikissa työvuoroissa ei ole sairaanhoitajia, vaan yöaikaan on paikalla vain lähihoitajia. Tämä vaikuttaa siihen, millaista hoitoa osastolla voidaan antaa, ja akuutisti sairaita potilaita ei voida hoitaa osastolla. Koska henkilöstön rekrytoinnissa on ollut haasteita eteläisellä alueella, kotisairaala ei myöskään ole ollut mahdollista kehittää väestön tarpeita vastaavaan laajuuteen, vaan potilaiden on täytynyt hakeutua osastolle esimerkiksi antibiootti-injektioita varten. Liikkuvan sairaalan toiminnan käynnistämistä eteläisellä alueella suunnitellaan.

Koska on asetettu säästövaatimuksia, jotta saavutetaan positiivinen tulos talousarvioon vuodelle 2025, yleislääketieteen osastopaikkoja on vähennettävä alkuperäistä suunnitelmaa nopeammalla tahdilla. Ei riitä, että vähennämme enemmän paikkoja yksittäisiltä osastoilta, vaan on tarve lakkauttaa kokonaisia osastoja. Ajatellen sitä, että paikkamäärä on suurin eteläisellä alueella ja Kristiinankaupungissa ei suunnitella asumispaikkojen vähentämistä, ehdotetaan, että Kristiinankaupungin osaston hoitopaikkojen ostopalvelut lopetetaan. Säästöjä syntyy vuositasolla noin 2,1 miljoonaa euroa josta noin 1,8 milj. euroa koostuu ostopalvelusta Selkämeren Terveys OY:sta, ja loppuosa on hyvinvointialueen omien kustannusten vähennystä, kuten vuokrat, diagnostiset tutkimukset, lääkkeet ja erilaiset tukipalvelut. Säästösummaan on huomioitu, että asikasmaksutulot vähenevät noin 250 000 eurolla. Osaston lakkauttaminen antaa samalla mahdollisuuden saada tarvittavia henkilöstöresursseja kotisairaalaan, jota hyvinvointialue on sitoutunut järjestämään kotiin annettavana palveluna. Kotisairaaloiminnan kehittämiseen vaaditaan noin 150 000 euron panostus vuodessa. Riittävät liikkuvan sairaalan resurssit parantavat myös asukkaiden edellytyksiä selvitä kotona. Kristiinankaupunkiin tarvitaan jatkossa jonkinlainen yksikkö päiväaikaista hoitoa varten, ja Närpiön osaston paikkamäärän väliaikainen lisääminen voi tulla ajankohtaiseksi. Ehdotus on, että Selkämeren Terveys Oy:n kanssa käydään neuvottelut, joiden tavoitteena on lopettaa ostopalvelut Kristiinankaupungin osastohoidon osalta 1.4.2025 lukien.

Moni hyvinvointialueen sopeuttamistoimenpiteistä on kohdistunut Kristiinankaupunkiin, mikä ymmärrettävästi aiheuttaa asukkaissa huolta. Kaupungin palvelutaso on kuitenkin ollut laaja verrattuna muihin hyvinvointialueen osiin ja suhteessa vähenevään väestöpohjaan. Jos nyt ehdotetut toimenpiteet toteutetaan, voidaan jatkossa keskittyä avohoidon palvelujen kehittämiseen paikallisesti ja eri tasoisten kotiin annettavien palvelujen kehittämiseen.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

Ehdottaa, että hallitus

- merkitsee virkamiesvalmistelun tiedoksi. Ennen päätöksentekoa pyydetään asianosaisilta kunnilta ja vaikuttamistoimielimiltä lausunto ja alueen asukkaille tehdään muutosesityksistä kysely. Lisäksi huomioidaan 4.11.2024 päättyvät yhteistoimintaneuvottelut ja
- tekee päätöksen asiassa kokouksessaan 25.11.2024.

Päätös:



Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue